

Dagens fråga

EN BLICK FRAMÅT

Svenska folkets anslag till krigsmakten är dess försäkringspremie i fred mot krig genom att i första hand hålla oss utanför och dess försäkring i krig om detta ändock kommer. Ju större premie, ju större säkerhet. Härvid fyller krigsmaktens personal en uppgift som delansvarig för landets säkerhet, en uppgift som vi bör vara stolta över. Vår uppgift i övrigt är att göra det bästa med dessa anslag och redovisa vad som kan åstadkommas. Vill man öka eller minska är det folkets sak. Vill man minska så fort att staten vidkänns onödiga kostnader är det också folkets sak. Det är vår skyldighet att sakligt upplysa svenska folket om konsekvensen av olika ekonomiska beslut och vad som kan erhållas för tilldelade anslag. Detta sagt om krigsmakten som helhet, och en särskild parlamentarisk utredning arbetar ju f n härmed.

Beträffande denna utrednings resultat är jag optimist i motsats till många. Vårt folk är försvarsvilligt, därom råder ingen tvekan. Men som bekant skall försvarsmedlen delas mellan försvarsgrenarna, varvid olika medel och metoder kommer till användning, och det torde inte vara obekant att det skär sig i en del fall.

Hur kan man i detta hänseende få en bättring till stånd? Ja, först och främst genom att mera allmänt försöka se hela krigsmakten som en enhet och söka komma överens där försvarsgrensintressena bryter mot varandra. En sådan sinnesändring måste emellertid komma till synes hos alla parter för att resultatet skall bli det rätta. Detta får dock ej medföra att under ärendenas beredning sakligheten och den egna uppfattningen åsidosättes. Jag vill dock framhålla, att ju högre upp en man befinner sig i karriären, desto bättre överblick bör han ha och desto lättare bör han kunna ta hänsyn till andras åsikter. Detta bör beaktas av envar, särskilt de kritiklystna, som ej har möjlighet till en sådan överblick, och som gärna ser eftergivenhet i ett beslut som går dem emot.

Ett annat sätt till förbättrat samarbete mellan försvarsgrenarna har ansetts vara att knyta försvarets olika delar fastare organisatoriskt till varandra, varvid det mest radikala målet skulle vara en försvarsgren. Men jag tror inte att detta är genomförbart inom en överskådlig framtid. Krigsmakten är en alltför invecklad apparat för att den utan vådliga följder snabbt skall kunna radikalt omorganiseras. Ett här angivet organisatoriskt samgående måste därför ske på lång sikt, föregånget av ett under lång tid fortgående och utökat funktionellt samgående. Detta samgående måste dock styras. Jag ansluter mig därför helt till den i general Kolmodins utredning förordade förstärkningen och balanseringen av vissa ÖB-funktioner.

Ytterligare synpunkter från tekniska och förvaltningsmässiga utgångspunkter i denna fråga kan lämpligen studeras i min årsberättelse i Kungl Krigsvetenskapsakademien i höstas. Följande slutsatser i denna överensstämma i princip med nämnda utrednings:

1. Planeringsverksamheten rörande gemensamma flygande system bör samordnas av försvarsstabens planeringsorgan med biträde av motsvarande organ i staber, förvaltningar och Försvarets Forskningsanstalt, eller med andra ord: en utökad planeringsverksamhet på högsta nivå och mellan instanser på hög nivå bör komma till stånd.
2. Beslut rörande slag av eller egenskaper hos ett sådant system som bör anskaffas sker lämpligen i militärledningen, vilken i dessa frågor bör förstärkas med souscheferna vid de tekniska försvarsgrens-förvaltningarna samt generaldirektören vid Försvarets Forskningsanstalt, eller med andra ord: ett ökat centralt inflytande på hithörande frågor bör komma till stånd under medverkan av berörda förvaltningar och forskningsanstalter.

Flera exempel på funktionellt samgående kan redan uppvisas, och jag är övertygad om att vi är på god väg. De skyggglappar som länge nog begränsat synfältet för många kretsar inom försvaret - oss själva inräknade - har undan för undan minskat i antal. Det är ett sundhetstecken, som ger löften för framtiden. Jag hoppas även på kommande arbetsresultat från den nyinrättade planeringssektionen i försvarsstaben och Försvarets förvaltningsdirektions verksamhet samt verkningarna av en sammanslagen militär högskola.

Slutligen en erinran.

Flygvapnet har ej deltagit i krig och har inga ärorika traditioner från slagfälten. Men flygvapnet är vårt modernaste och mest tekniska vapen. Flygvapnet är den försvarsgren där fredstjänsten mest överensstämmer med krigstjänsten och vars fredsövningar är de mest verklighetstrognas och stimulerande. Flygvapnet är den mest flexibla försvarsgrenen; stridsmedel kan med kort varsel insättas över hela landet och vid dess gränser. Flygvapnet har den högsta beredskapen. Vårt flygvapen är ett av världens bästa och djupt förankrat hos vårt folk. Vi som tillhör flygvapnet bör därför känna oss stolta och tillfreds. Förutsättningarna för en god anda inom vapnet är påfallande stora.

Vår uppgift är att vara med om att vidare forma detta vapen - var och en på sin ort. Måtte vi lyckas i detta viktiga värv och finna tillfredsställelse i vår gärning.

Vi får dock ej glömma att flygvapnet är ett delsystem i huvudsystemet krigsmakten.